

РЕШЕНИЕ

№ 5949

гр. София, 01.10.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 19.09.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря М. Велева и при участието на прокурора Ютеров, като разгледа дело номер **7193** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 - 207 от Административно-процесуалния кодекс във връзка с чл.1 ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Образувано е по искова молба на К. Т. Г. от [населено място] /ищец/ срещу Столична община /ответник/ за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 270 000 лева. Претендираните вреди са причинени от отчуждаване на недвижим имот пл.№836, кв.2, м."Студентски град" по плана на [населено място], извършено със заповед №РД-40-483/20.03.1987г., допълнена със заповед №РД-40-1989/29.12.1987г., издадени от заместник-председателя на ИК, и със заповед №РД-41-1809/22.08.1990г., издадена от председателя на СНС. Претендираните вреди представляват стойността на отчуждения имот към датата на завеждане на исковата молба в съда -19.06.2009г. При първоначалното разглеждане на делото е допуснато изменение на иска като претендираният размер на вредите е увеличен на 448 717 лева, определен към датата на влизане в сила на съдебното решение, с което се прогласява нищожността на цитираните по-горе административни актове - 09.06.2011г. С иска за обезщетение е съединен и иск за заплащане на законна лихва върху обезщетението, считано от датата на увреждането 24.12.1987г. до окончателното му изплащане. Претендират се разноски. В подробна писмена защита се излагат съображения, че към датата на прогласяване на нищожност на административните актове по отчуждаване на собствения на ищеца имот – 09.06.2011г. е изтекъл срока по чл.6, ал.1 от ЗОСОИ, поради което е неприложим реда

за обезщетяване по този закон. Върху отчуждения имот е построен жилищен блок, като всеки от собствениците в етажната собственост е придобил самостоятелен обект в жилищната сграда заедно със съответна идеална част от правото на строеж и правото на собственост върху терена. При конкуренцията на тези права с правото на собственост на ищеца, последният следва да се защити по общия исков ред, на предявяването на ревандикационен иск е практически невъзможно с оглед изтеклата придобивна давност. Размерът на обезщетението следва да се прецени към 09.06.2011г., тъй като към този момент отчуждаването е прогласено за нищожно. Към този момент е приложима правната уредба на ЗОС. Що се отнася до претенцията за законна лихва върху претендираната сума, същата следва да се приеме за основателна, доколкото правото на възражение за изтекла погасителна давност е преклудирано с изтичане на срока за отговор на исковата молба. Дори и да се приеме, че възражението за погасителна давност е упражнено в срок, то следва да се присъди от 09.06.2008г. – три години преди момента, в който обезщетението е станало изискуемо, до окончателното изплащане.

Ответникът – Столична община, оспорва иска като недопустим и алтернативно – като неоснователен. Фактите и обстоятелствата, на които се основава претенцията на ищеца, не се оспорват. В писмени бележки сочи, че е приложил реда по §9, ал.1 от ПЗ на ЗУТ във връзка с чл. 103, ал.5 от ЗТСУ (отм.). Освен това за ангажиране на отговорността на общината по ЗОЖДОВ правно релевантни са само онези факти, които са настъпили след влизане в сила на ЗИДЗОДВПГ, тъй като чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е материално правна норма и следва да се прилага само спрямо правоотношения и юридически факти, настъпили след влизането ѝ в сила. При първоначалното разглеждане на делото е претендирано заплащане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът счита исковата претенция за основателна и доказана по безспорен начин и моли същата да бъде уважена.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

Ищецът се легитимира като собственик на имот с пл. № 836 от кв.№ 2 по плана на С., м."В." с площ 400 кв.м. съгласно нотариален акт № 123, том XIV, дело 2620/57г., нотариален акт № 181, том IX, дело 1725 от 57г. и одобрена от съда спогодба с протокол от 12.03.1975г. по дело № 948/75г. на Софийски районен съд, вписана в книгите за вписване по вх. № 10758 от 1975г., удостоверение за наследници на Т. К. Г. и удостоверение за наследници на Ц. В. Г.. Видно от цитираните документи и приложената по делото скица – имотът, предмет на цитираните документи за собственост е урегулиран парцел с пл. № 836 съгласно кадастрален лист 573.

На 20.03.1987 г. е издадена на основание чл.95 и 98 от ЗТСУ /отм./, Заповед № РД-40-483 на зам. председателя на ИК на СНС, с която се отчуждава имот пл.№ 836 от кв. 2 по плана на С., м."В.", принадлежащ на наследодателите на ищеца. С тази заповед е определен начинът и размерът на обезщетяване на собствениците – парично, в размер на 3 190,95 лв.

Със Заповед № РД-40-1989 от 24.12.1987 г. е изменена заповедта за отчуждаване в частта относно начина на обезщетяване, като е предвидено допълнително обезщетяване на собствениците и с гараж.

След влизане в сила на тези две заповеди е издадена и третата заповед на основание чл.100 ЗТСУ /отм./ № РД-41-1809 от 22.08.1990 г., с която е определен и конкретният

обект, даден като обезщетение – гараж № 3 в бл.А в кв.4-В. шосе.

Със заповед № РД-09-50-132/31.03.1994г. на главния архитект на [населено място] е утвърден нов Частичен застроително-регулационен план /ЧЗРП/ за кв.4-В. шосе, с който теренът, предвиден за изграждане на блок и обезщетяване на ищеца с обект в него, междувременно възстановен на частни лица по реституционните закони, е преотреден за изграждане на частни жилищни сгради и училище. Тези обстоятелства се потвърждават от удостоверение № 94-00-50/09.07.1996г. на гл. архитект на район „Студентски”, СО и писмо на заместник-министъра на регионалното развитие и благоустройството № 08-805 от 26.04.1999г. Поради това до момента ищецът не е получил предвиденото обезщетение под формата на гореописания гараж.

Видно от изслушаната при първоначалното разглеждане на делото СТЕ към 13.03.2012г. имотът се намира в м. „Ю. градска територия”, кв.2, УПИ I с отреждане за ОЖС и върху него има изграден жилищен блок №б, т.3. мероприятиято, за което е отчужден собствения на ищеца имот е реализирано. По делото не се спори, че имотът е завзет преди 30.10.1998г.

С решение № 1159 от 27.04.2010г. по адм. дело № 4269 от 2009г. по описа на АССГ, 29 състав е отменен мълчалив отказ на кмета на Столична община да се произнесе по молба на ищеца от 02.06.2009г. за определяне на нова оценка на отчуждения имот съгласно §9, ал.1 от ПР на ЗУТ и отмененият чл. 102, ал.11 от ЗС и делото е върнато във вид на преписка на кмета на СО за произнасяне по молбата в едномесечен срок от влизане в сила на решението. Решението на съда в тази част е влязло в сила на 01.06.2010г. По настоящото производство няма данни дали административният орган се е произнесъл и каква е новата оценка на отчуждения имот.

Всички посочени заповеди за отчуждаване и за определяне на обезщетение за отчуждаването са обявени за нищожни с решение №2350 от 16.05.2011г., на Административен съд София-град – 39 състав, постановено по административно дело №1242/2011г. и влязло в сила на 09.06.2011г.

По тези факти страните не спорят. Въз основа на тях и изслушаната при първоначалното разглеждане на делото СТЕ е постановено съдебно решение № 2128 от 23.04.2012г. по адм.дело № 2260 от 2011г., с което ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата от 448 717лв. обезщетение за имуществени вреди вследствие на нищожните административни актове по отчуждаване на имота му, а искът за заплащане на законната лихва върху претендирата сума за периода от 24.12.1987г. до влизане в сила на съдебното решение е отхвърлен като неоснователен.

Това решение е отменено като неправилно в осъдителната част с решение № 8924 от 19.06.2013г. по адм. дело №9473 от 2012г. на ВАС, III-то отд-е и делото е върнато за ново разглеждане от друг съдебен състав при спазване на следните указания:

1) да се прецени допустимостта на исковата претенция с оглед разпоредбата на чл.8, ал.2 от ЗОДОВ във връзка със Закона за възстановяване на собствеността върху одържавени недвижими имоти (ЗВСОНИ) и Закона за обезщетяване на собствениците на одържавени имоти (ЗОСОИ); 2) в случай, че исковата претенция е допустима, да се провери нейната основателност, т.е. дали присъждането на пълната пазарна стойност на отчуждения имот следва да служи като обезщетение при условие, че отчуждаването е отменено; 3) в случай, че исковата претенция е допустима и основателна, да се уточни защо за определяне на обезщетението е приложим реда по

чл.22, ал.5 от ЗОС; 4) касационната жалба на ищеца срещу решението в частта, в която е отхвърлен иска, е приета за неоснователна.

Съдът, при спазване на посочените указания, счита искът за ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМ по следните съображения:

Предявен е иск с правно основание чл.1 ал.1 от ЗОДОВ.

Съгласно чл.8, ал.2 от ЗОДОВ когато закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение, този закон не се прилага. Съгласно чл.2, ал.2 от ЗВСОНИ се възстановява собствеността и върху всички движими и недвижими имущества, отнети без законово основание или отчуждени не по установения законов ред от държавата, общините и от народните съвет в периода от 9 септември 1944г. до 1989г. Видно от събраните по делото доказателства имотът е отчужден със заповед № РД-40-483 от 20.03.1987г. на зам. председателя на ИК на СНС. Последващите заповеди изменят тази заповед само в частта относно обезщетението за отчуждаване. Цитираната заповед е обявена за нищожна с влязло в сила съдебно решение на 09.06.2011г. Тоест налице е отчуждителна заповед, издадена преди 1989г., но установяването, че отчуждаването не е извършено законно, е станало след тази дата. Поради това е неприложим реда за обезщетяване на ищеца по чл. 3, ал.3 от ЗВСОНИ, тъй като искането за обезщетяване съгласно §12 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти (ДВ, бр. 9 от 2000 г., в сила от 1.02.2000 г.) е могло да бъде подадено до 31 март 2000 г. Т.е. към тази дата е следвало да е налице отчуждаване не по установения законов ред, което в случая не е така.

Разгледан по същество, искът е НЕОСНОВАТЕЛЕН. Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Не подлежи на установяване виновно поведение на ответника, тъй като отговорността на държавата е обективна.

Вземането за обезщетяване на вреди възниква след признаване по надлежен ред незаконността на административния акт. Поради това съдът счита за неоснователно възражението на ответника, че отговорността на общината не следва да бъде ангажирана, тъй като правнорелевантните факти са настъпили преди изменението на ЗОДВПГ. В случая заповедта за отчуждаване на процесния имот е обявена за нищожна със съдебно решение, влязло в сила на 09.06.2011г., т.е. нищожността на административния акт е установена след 11.04.2006, когато е обнародвано цитираното изменение в закона. Съдът счита, че не е приложима и хипотезата на чл.103, ал.5 от ЗТСУ (отм.), тъй като в случая обективно е невъзможно предаването на определения за обезщетяване обект.

Що се отнася до §9, ал. 1 от ПР на ЗУТ, същият би представлявал специален начин за обезщетение по смисъла на чл.8, ал.3 от ЗОДОВ при законно проведено отчуждително производство, започнало при действието на отменените (ДВ, бр. 124 от 1998 г.) разпоредби на глава пета, раздел I от Закона за териториално и селищно устройство, по което е издадена заповед за отчуждаване и недвижимият имот е завзет до 30 октомври 1998 г. Доколкото обаче заповедта за отчуждаване на процесния имот

е нищожна, то цитираната норма е неприложима.

След прогласяване на нищожността на заповедта за отчуждаване на процесния имот следва да се счита, че тя не е породила правни последици. Поради това ищецът е собственик на имота и не може да претендира вреди от нищожността на отчуждаването в размер на пълната пазарна стойност на имота към датата на прогласяването на тази нищожност. Ищецът може да претендира само онези вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. В случая същите представляват разликата между пазарната стойност на целия имот и пазарната стойност на това, което ищецът получава реално по силата на прогласената нищожност на отчуждаването. За да се установи тази разлика следва да се прецени в каква степен и обем ищецът може да упражнява собствеността си върху имота. Ищецът би могъл да упражни правото си да се разпорежда със земя с площ от 400 кв.м., намираща се под и/или около (ако застроена площ на жил. блок е по-малка) жилищния блок, построен върху имота, в пълен обем, ако собствениците на самостоятелни обекти в жил. блок не са придобили право на собственост върху съответна идеална част от земята под него (чл. 121, ал.4 от НДИ (отм.), приложима към момента на изграждане на жил. блок – 1995г. съгласно мотивите към определение по адм. дело 3844/2008г. на АССГ, 2 състав). По отношение правото на владение на тази земя и нейното ползване дори същата да не е заета изцяло от жил. блок, тя се владее и ползва от собствениците на жилища съгласно чл. 105, ал.1 от Наредбата за държавните имоти – НДИ (отм.). За да получи владение и ползване върху незастроен участък ако има такъв, респ. разпореждане – ако собствениците на обекти в жил. блок са собственици и на земята под него, ищецът ще следва да проведе успешно иск за собственост, за какъвто по делото няма данни изобщо да е завеждан. Ако такъв иск бъде уважен, ищецът ще може да се ползва от правото си на собственост в пълен обем и искът за обезщетение по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ в размер на пълната стойност на имота ще бъде неоснователен. Ако такъв иск бъде уважен частично, обезщетението по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ ще следва да включи пазарната стойност на тези права, от чието упражняване ищецът е лишен. Ако такъв иск бъде отхвърлен изцяло, ищецът ще може да претендира като вреда пълната стойност на имота. Твърдението на ищеца, че собствениците на обекти в жил. блок могат да му противопоставят възражение за изтекла придобивна давност по чл. 79 от ЗС, не може да бъде основание за присъждане на претендирания размер на обезщетение към момента, защото иск за собственост не е предявен, гражданският съд не прилага давността служебно и изобщо не е ясно дали такива възражения ще бъдат направени и от кого. Т.е. изясняване на обема и стойността на вредата – пряка и непосредствена последица от увреждането, е възможно само след произнасяне по предявен от ищеца иск за собственост в зависимост от неговото уважаване и в каква част или отхвърляне. Докато такава произнасяне липсва, не е ясно какво от правото си на собственост ищецът ще може да упражни реално или няма да може. Размерът на вредата ще представлява именно остойността на разликата между пазарната стойност на целия имот и пазарната стойност на това, което ищецът получава реално по силата на прогласената нищожност на отчуждаването.

Предвид изложеното предявеният иск по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на пълната стойност на процесния имот се явява преждевременен, недоказан и поради това – неоснователен. Същото се отнася и до претенцията за законна лихва върху претендираната сума, която има акцесорен

характер.

С оглед изхода на делото и предвид претенцията на ответника за заплащане на юрисконсултско възнаграждение, предявена в сз на 21.03.2012г. при първоначалното разглеждане на делото, съдът счита че такова следва да му бъде присъдено в минимален размер от 150лв.

Предвид изложеното и съобразно установените обстоятелства по делото съдът приема, че не е осъществен фактическият състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ във вр. чл. 204, ал. 4 от АПК, поради което исковата претенция, като неоснователна, следва да бъде отхвърлена, с оглед на което съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на К. Т. Г. от [населено място] срещу Столична община за заплащане на сумата от 448 717 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, претърпени в резултат на нищожни административни актове: заповед №РД-40-483/20.03.1987г., допълнена със заповед №РД-40-1989/29.12.1987г., издадени от заместник-председателя на ИК, и със заповед №РД-41-1809/22.08.1990г., издадена от председателя на СНС, като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ иска на К. Т. Г. гр.С. срещу Столична община за заплащане на законна лихва върху сумата 448 717 лева за периода от 24.12.1987г. до влизане на съдебното решение в сила.

ОСЪЖДА К. Т. Г. от [населено място] да заплати на Столична община сумата от 150 лв. разноски по водене на делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: